

IDEA

INTERDISCIPLINARY DIVISION
FOR ENERGY ANALYSES

Koncepcja bilansowania systemu elektroenergetycznego: prosument, społeczność energetyczna, KSE, połączony system wielu krajów

Karol Wawrzyniak

Konferencja - przedstawienie projektu „Rozwój energetyki rozproszonej w klastrach energii Klaster”, 1.12.2022

Projekt współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu badań naukowych i prac rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG, umowa nr Gospostrateg1/385085/21/NCBR/19

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

NARODOWE CENTRUM
BADAŃ JĄDROWYCH
ŚWIERK

NCBR
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Motywacja

Nasza misja to zrównoważony rozwój energetyki dla dobra ludzkości i planety

- Działanie poprzez technologiczne oraz procesowe **innowacje** w sektorze energetyki w celu zapewnienia efektywnych kosztowo, bezpiecznych i przyjaznych dla środowiska rozwiązań.
- Dostarczanie **narzędzi oraz obiektywnych analiz** dla podmiotów państwowych oraz prywatnych w celu budowania świadomości o konsekwencjach tych decyzji.
- Działanie poprzez **efekt synergii** pomiędzy nauką, biznesem oraz polityką.
- Tworzenie **kultury pracy**, w której pracownicy są zaangażowani w realizację misji oraz mają frajdę z tworzonych rozwiązań.
- **Współpracujący nad rozwiązaniami specjaliści** z architektury, auditingu energetycznego, planowania przestrzennego, statystyki, rozwiązań programistycznych opartych na opracowaniach analityków matematycznych i klimatycznych

Interdyscyplinarny Zakład Analiz Energetycznych (DIZ)

- 2 x Centrum Naukowo-Przemysłowe: ICAE (PSEI, NCBJ) & NCAE (Gaz System, PERN, PSE, NCBJ)
- 100% finansowania na bazie projektowej
- W 2020-21: 25 projektów dla PSE, 1 projekt dla Tauron, H2020-OneNet, NCBiR/Gospostrateg, Miasto z Klimatem (NFOŚiGW), Zefir (NFOŚiGW)
- ~50 osób, interdyscyplinarne kompetencje (energetyka, fiz., IT/HPC, ekonomia, mat., soc.)
- **Udział w grupach roboczych na poziomie EU:** 1) **CORE CCR:** RDCT/WP5 (redispatch and counter trading, WP5: dot. CACM art. 74, tj. metody podziału kosztów środków zaradczych) oraz CID PT (podziału cogestion income), 2) PSE S.A.: RDCS (redispatch and cost sharing), 3) Rada Programowa Sieci Kompetencji ds. Energetyki Rozproszonej, 4) Zespół do spraw Rozwoju Przemysłu Odnawialnych Źródeł Energii i Korzyści dla Polskiej Gospodarki, 5) Państwowa Rada Ochrony Środowiska

Współpraca krajowa i zagraniczna

Operatorzy

Instytuty zagraniczne

Polskie jednostki naukowo-badawcze

Kluczowe obszary badawcze

Energetyka wielkoskalowa

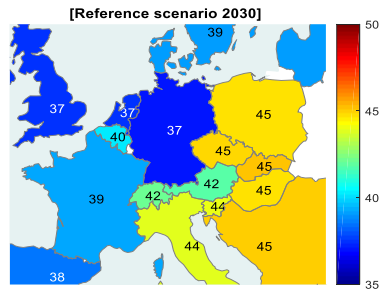
Rynkowy i akcje zaradczych (PSE)

Fundamentalny model rynku EU

Rynek bilansujący (SCUC, LPD)

CORE – zdolności przesyłowe i podział kosztów RD

Optymalizacja PST (OpTap)

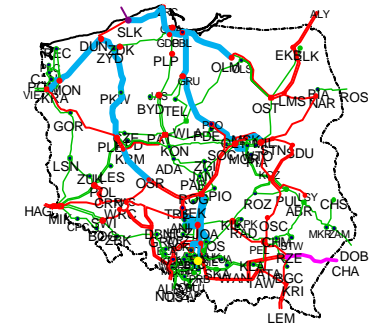
Inwestycyjny i bezpieczeństwa / prognostyczny (PSE)

Prognoza przepływu nieregularnych

Planowanie rozwoju sieci przesyłowej

Prognoza OZE

Identyfikacja elementów krytycznych

Energetyka rozproszona

Regulacyjny (MRiT, MKiŚ)

frg. ustaw

Strategie / raporty

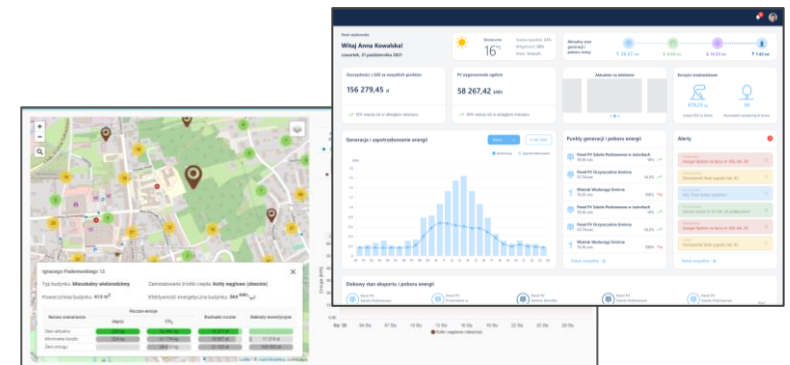
Energetyka lokalna (samorządy, społeczności, przemysł)

Planowanie lokalnej transformacji

Platformy elastyczności

SCADA biznesowa

prognozowanie rynków energii

Ścieżka przyszłości realizacji projektu i potrzeb, które nadejdą

Wymaganie UE

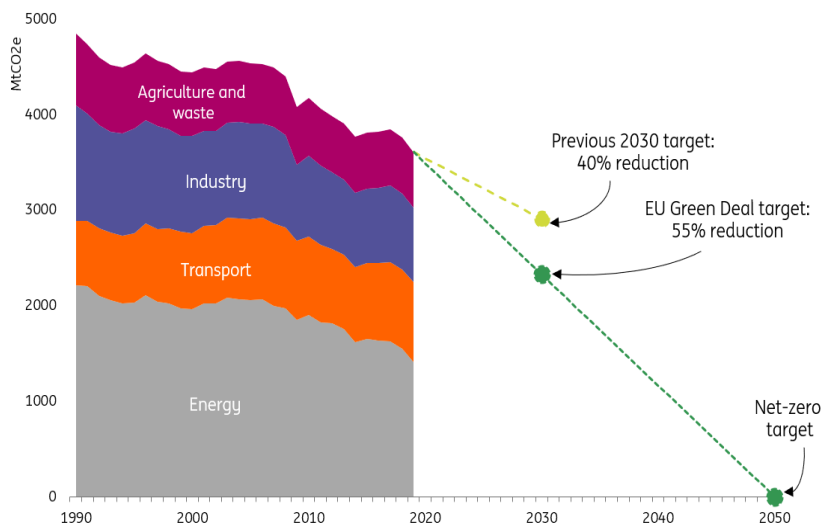
Ogłoszenie pakietu transformacji klimatycznej GREEN DEAL dla EU (FIT55)

zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (GHG, ang. greenhouse gases) o co najmniej 55%

co najmniej 32% udział źródeł odnawialnych w zużyciu finalnym energii brutto

wzrost efektywności energetycznej o 32,5%

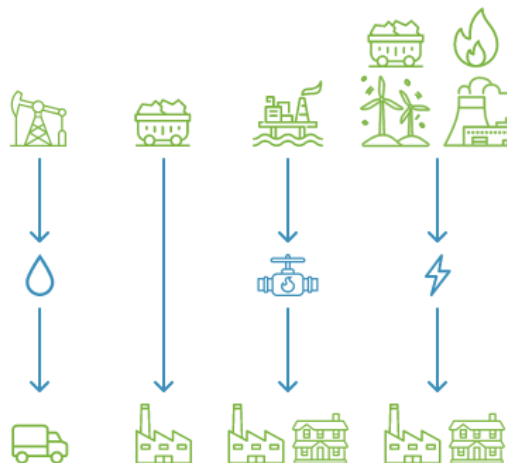
2050 - NEUTRALNOŚĆ KLIMATYCZNA EU

Źródło: ING Research, European Environment Agency

Dzisiejszy system energetyczny

liniowy i stratny przepływ energii, tylko w jednym kierunku

Przyszły zintegrowany system UE

przepływ energii między użytkownikami i producentami, zmniejszenie marnotrawstwa zasobów i pieniędzy

Rynek dwutowarowy - energia elektryczna oraz moc

Hurtowy rynek energii elektrycznej czynnej

Transakcje bilateralne
2021: 13 TWh

Rynek giełdowy

Rynek dnia bieżącego w modelu XBID (RDB)
2021: 2,4 TWh

Rynek dnia następnego (RDN)
2021: 34 TWh

Rynek terminowy produktów (RTP)
2021: 189 TWh

Rynek bilansujący

Rynek dnia bieżącego (RBB)

Rynek dnia następnego (RBD)

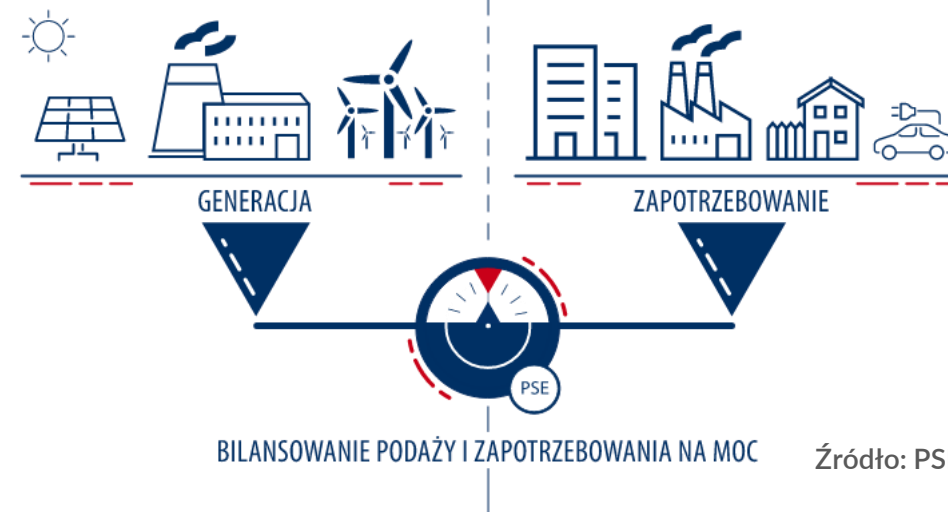
Rynek techniczny

Regulacyjne usługi systemowe

Generacja wymuszona

Rynek mocy

Rynek detaliczny

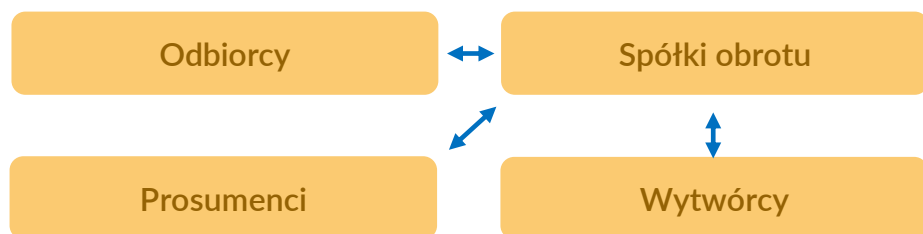

Źródło: PSE

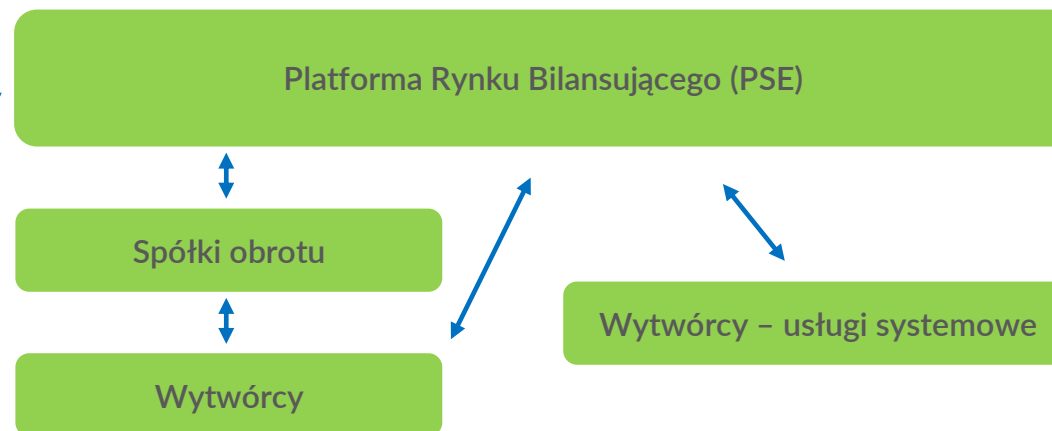

Struktura rynku

Rynek detaliczny

Rynek bilansujący

Operator Systemu Dystrybucyjnego

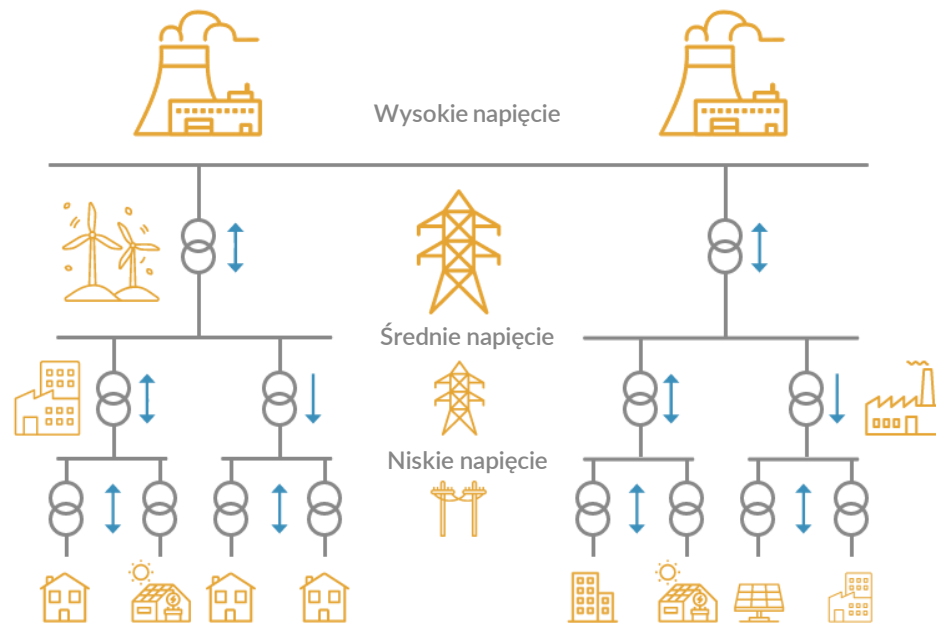

Operator Systemu Przesyłowego

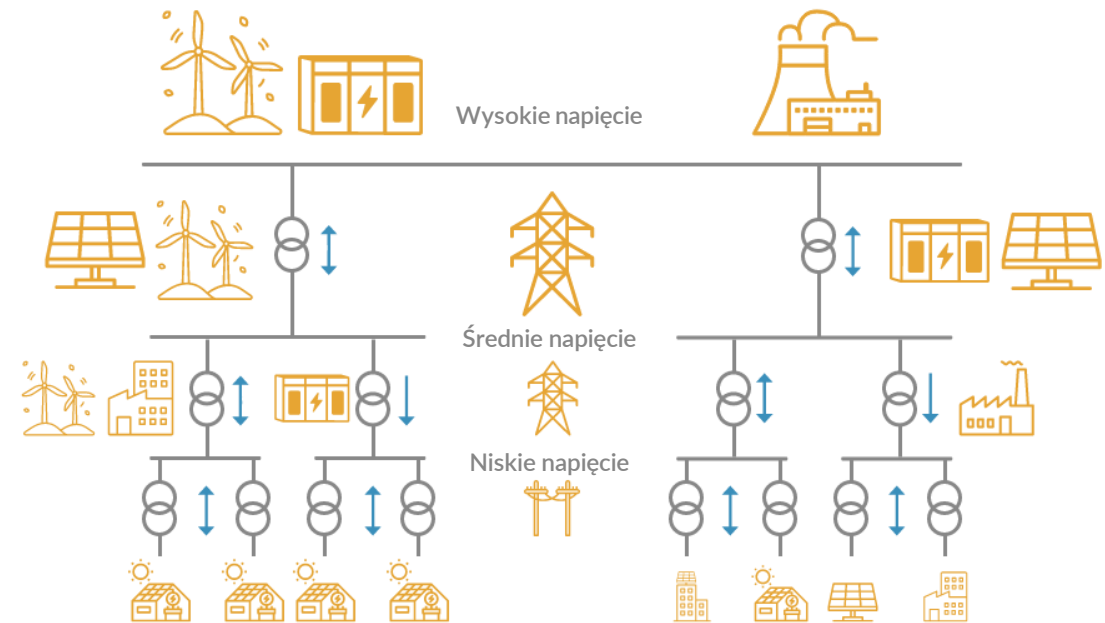
Jak rysuje się przyszłość?

Stan aktualny

Relatywnie niewielki wolumen OZE

Przyszłość

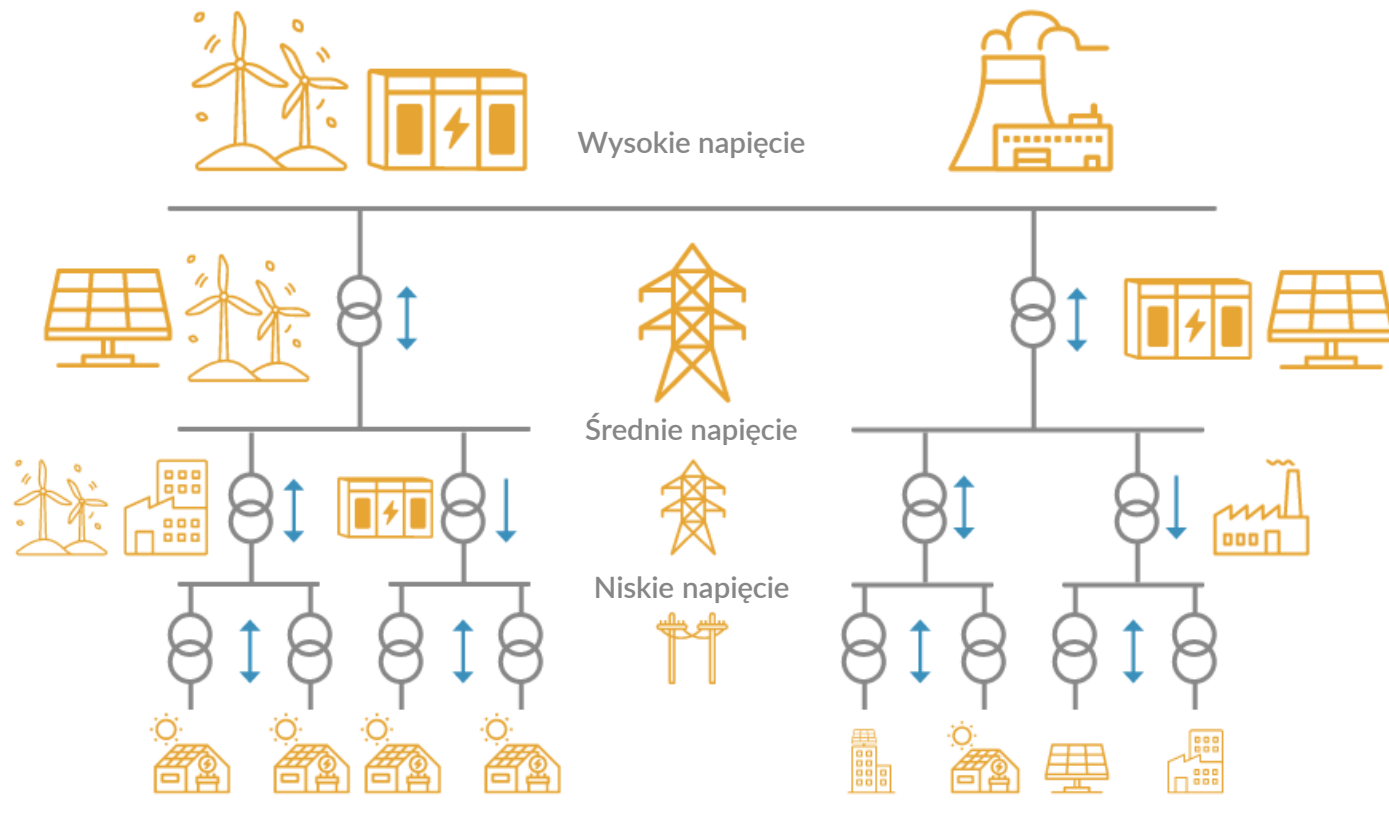
Duży udział OZE i magazynów

Jaki będzie/jest wpływ nadchodzących zmian na rynek?

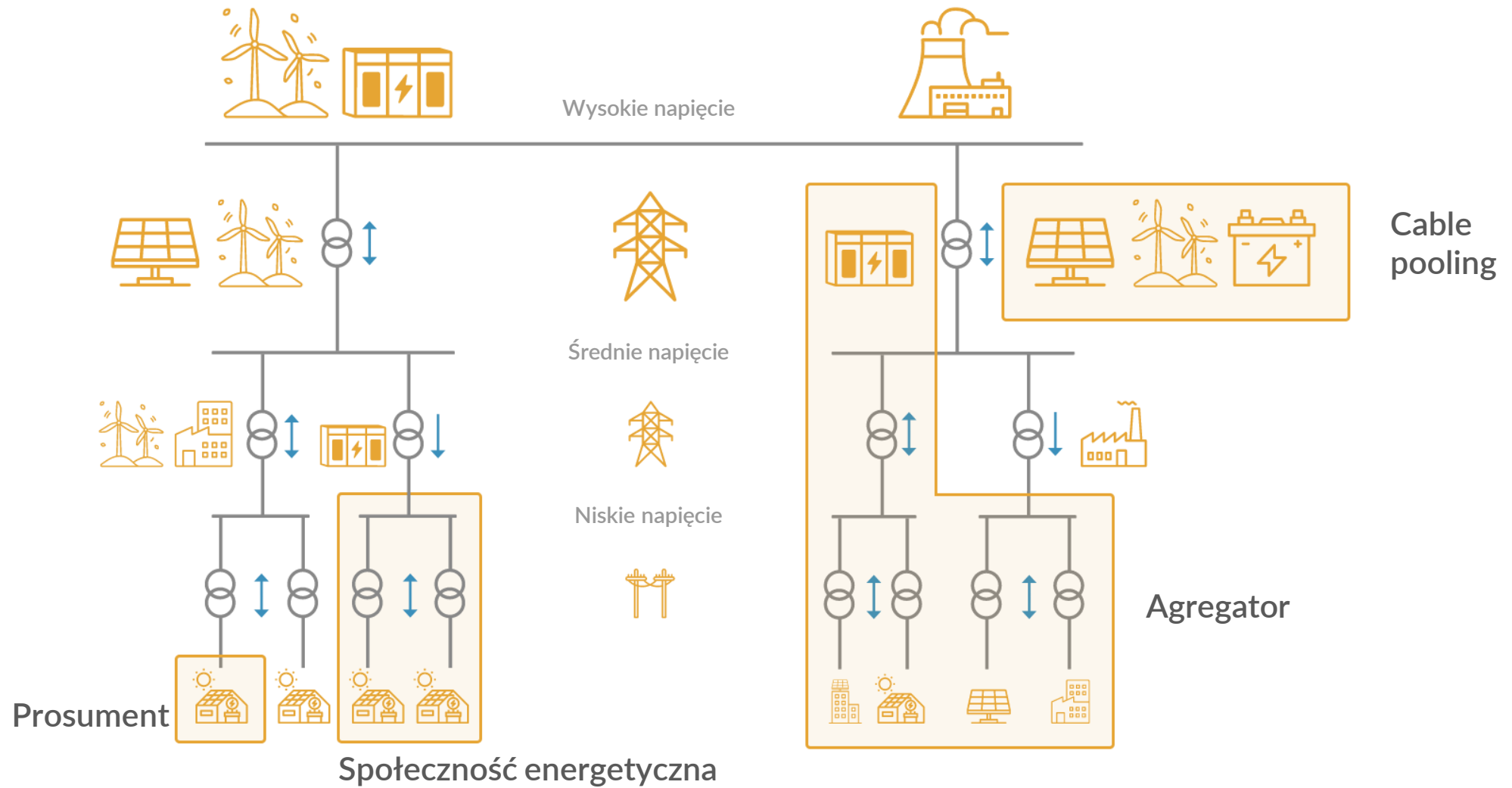
Rynki zcentralizowane -

- Towarowy
  - Bilansujący
  - Rezerw
  - Elastyczności, etc.
- sięganie po coraz mniejsze zasoby

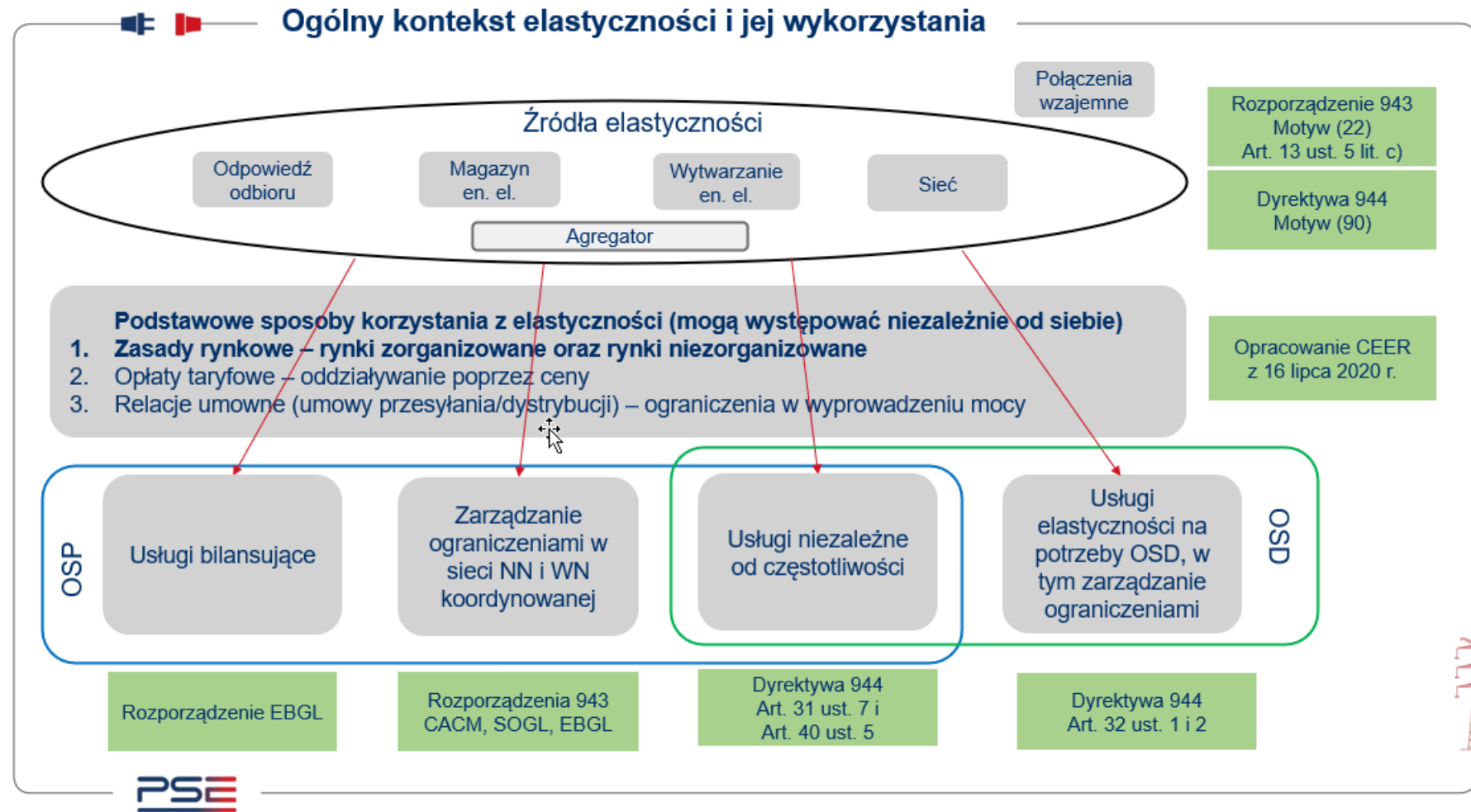
Agregatorzy oferujący coraz więcej funkcjonalności

Niezbędne jest dodatkowe bilansowanie

Nadchodzące rynki usług elastyczności: wzrastająca rola agregatorów

- W najbliższych latach (do 2024) dodatkowo do Rynku Mocy i IP DSR pojawią się nowe rynki dla źródeł rozproszonych i agregatorów.
- Produkty na poszczególnych rynkach posiadają specyficzne wymagania techniczne.
- Agregacja w celu spełnienia wymagań technicznych możliwa

Dodatkowe bilansowanie na poziomach: prosument, społeczność, węzeł, grupa węzłów

Zakres prac Zespołu:

Rynek bilansujący (dla PSE)

Platformy elastyczności

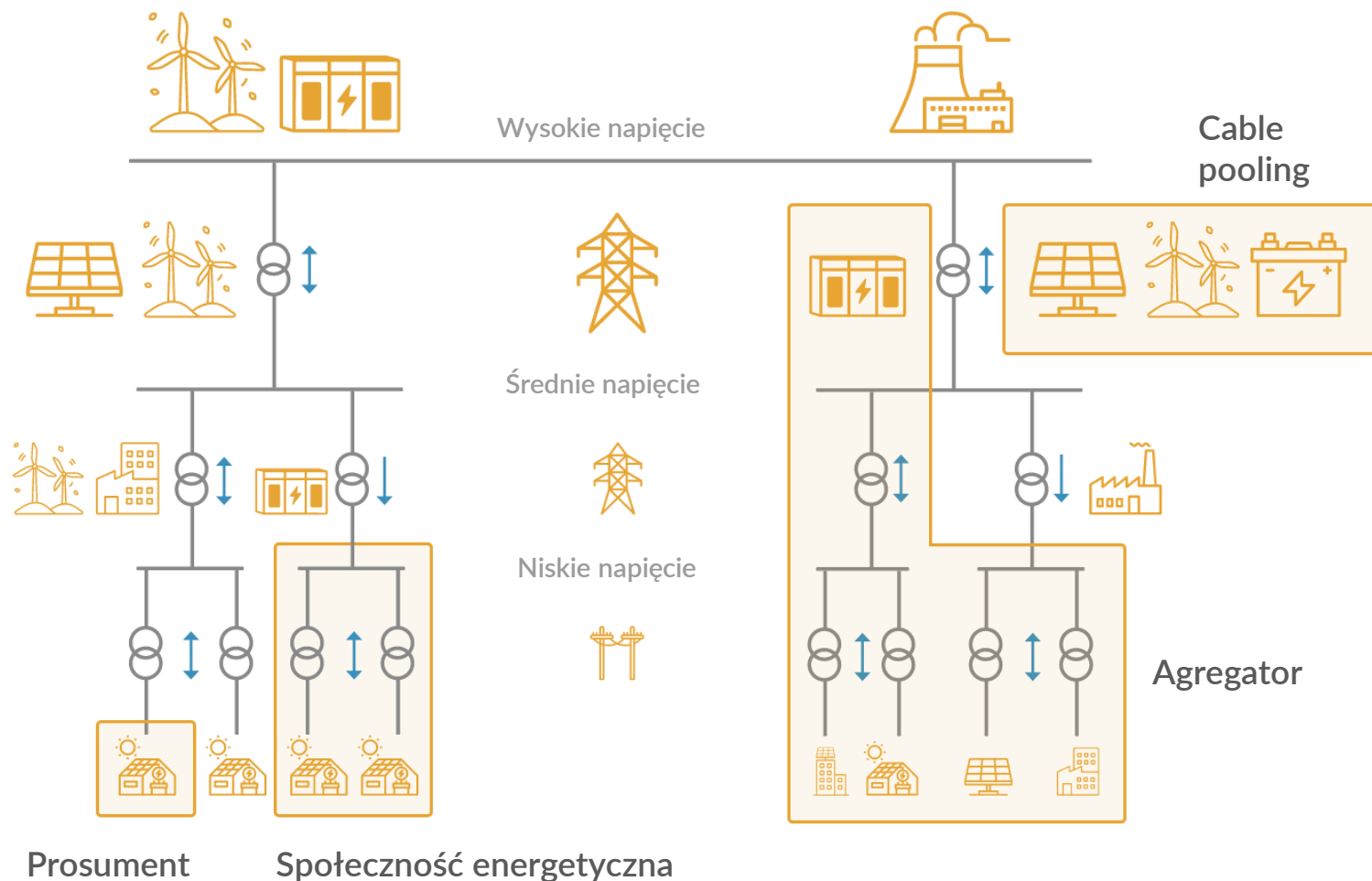
Cable pooling optimization

Prognozy OZE, Cen na rynkach (Thor)
agregacja,
monitoring,
sterowanie

Regulacje klastrowe

Prosument zbiorowy,
optymalizacja taryf

IDEA

INTERDISCIPLINARY DIVISION
FOR ENERGY ANALYSES

Dziękuję za uwagę.